

FERMALARNI PAYVANDLASHDA DASTAK YOYLI PAYVANDLASH TEKNOLOGIYASI

Ubaydullayeva Kamola Abdusattorovna
Toshkent viloyati O'rta Chirchiq tumani
1-son kasb-hunar maktabining maxsus fan o'qituvchisi

Annotatsiya: Respublikamizda hozirgi kunda Payvandlash texnologiyasi rivojlanib borayotgani sari shu sohaga ko'plab yangiliklar kiritilmoqda, bulardan biri Fermalarni yoyli dastakli paymandlash texnologiyasi.

KIRISH

Turar joy binolari, maktablar, klublar, kasalxonalar, zavodlar, fabrikalar, to'g'onlar, ko'priklar, elektr stansiyalari va ko'pgina boshqa binolar hamda inshootlar xilma-xil qurilish materiallari va buyumlaridan quriladi. Vatanimizda qurilish industriyasiga ajratilgan mablagiarning taxminan yarmi qurilish materiallari ishlab chiqarishga sarflanishi hisobga olinsa, davlat iqtisodiyotida qurilish materiallarining salmog'i qanday ekanligini yaqqol tasavvur qilish mumkin.

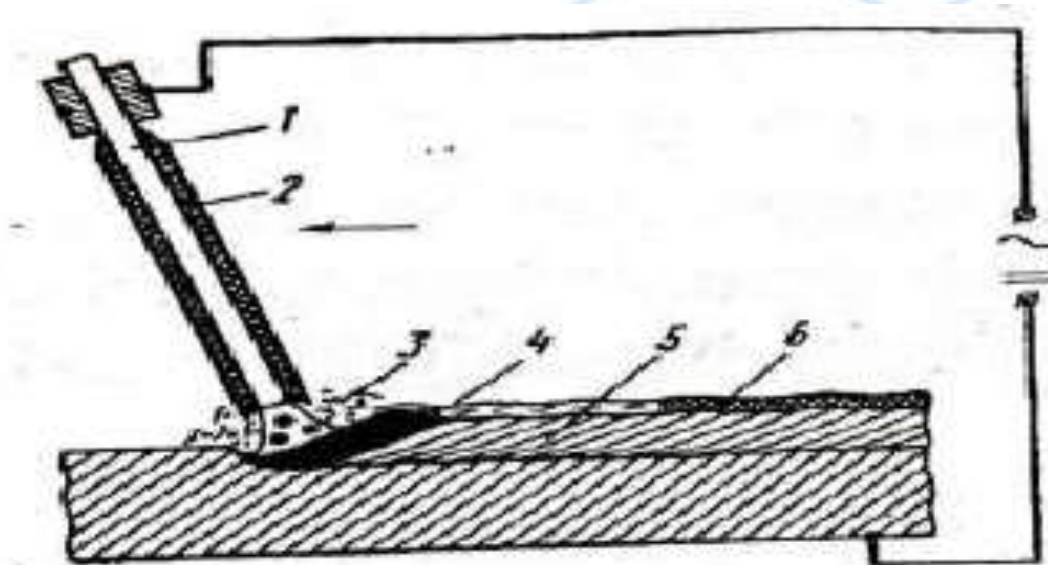
Fermalar

Fermalarning asosiy tizim, bino strukturasi deb ataladi. U tugunlarda bog'langan to'g'ri chizikli elementlardan iborat. Misol uchun, biz profil trubkasidan truss dizaynini ko'rib chiqamiz, unda novdalarning noto'g'ri joylashishi va nodal yuklar yo'q. Keyin uning tarkibiy qismlarida faqat kuchlanish va bosim kuchlari paydo bo'ladi. Ushbu tizimning mexanikasi qattiq biriktirilgan tugunlarni bo'g'imli bo'lganlar bilan almashtirishda geometrik jihatdan o'zgarishsiz qolishga imkon beradi. Payvandlangan novda tizimiga misol.

- 1 Pastki kamar, 2 o'qiga perpendikulyar turish, 3 tirgak (yoki tirgak),
4 o'qga moyil yordamchi tirgak (sprengel). 5 Yuqori kamar.

Panjara tizimi uchburchak, diagonal, yarim diagonal, o'zaro faoliyat bo'lishi mumkin. Ulanish uchun sharflar, juftlashtirilgan materiallar, perchinlar, payvandlar ishlatiladi. Tugunlarda o'rnatish variantlari Profil trubkasidan trusslarni ishlab chiqarish ma'lum konturlarga ega bo'lgan kamarni yig'ishni o'z ichiga oladi. Turlari bo'yicha ular segment; ko'pburchak; gable (yoki trapezoidal); parallel kamarlar bilan; uchburchak (d-i); ko'tarilgan singan pastki kamar bilan; suyanmoq; konsol. Yoyli dastakli payvandlash - yoyli dastakli payvandlashda, yoy yonishi payvandlash davrida uni ushlab turish, payvandlanayotgan yuz bo'yicha siljitishni payvandchi qo'lda bajaradi. Normal yoy uzunligi elektrod diametridan 0,5-1.1 ga oshmaydi. Elektrod diametri 3-6 mm ni tashkil etadi. Payvandlash ishlarining asosiy hajmini 90-350 A va 18-30 V kuchlanishda bajariladi.

Yoyli dastakli payvandlash chizmasi: 1- elektrod o'zagi; 2- elektrod qoplamasi;
3-gaz yoki gaz-shlak himoya; 4-payvandlash vannasi; 5-payvand chok; 6-shlak qoplamasi

Xulosa : Maqolada o'z qo'llaringiz bilan fermalarni eng oddiy yasashning dizayni va usullari ko'rib chiqildi, ammo profilli ferma juda "moslashuvchan" material bo'lib, undan murakkab va estetik jihatdan jozibali dizaynlarni yaratish mumkin. Metall ramkadagi kanoplar hayotni osonlashtiradi. Ular mashinani ob-havodan himoya qiladi, yozgi verandani, gazeboni qoplaydi. Ular ustaxonaning tomini yoki kirish qismidagi soyabonni almashtiradilar. Professionallarga murojaat qilsangiz, siz har qanday kanopni olasiz. Ammo ko'pchilik o'rnatish ishlarini o'zlari hal qilishadi. To'g'ri, sizga profil trubkasidan fermaning aniq hisob-kitobi kerak bo'ladi. Tegishli jihozlar va materiallarsiz qilolmaysiz. Albatta, payvandlash va kesish qobiliyatlari ham kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abralov M.A., Abralov M.M Payvandlash ishi asoslari. -T.: "Talqin" 2004.
2. Быков В.В., Файзулина Т.С Газопламенные горелки.-М.: Машиностроение 1974.
3. Глизманенко Д.Л Газовая сварка и резка металлов.-М.:<<Высшая школа>>, 1973.
4. ФАРХШАТОВ М. Н., КОСИМОВ К. ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ РЕСУРСА РАБОЧИХ ОРГАНОВ ПОЧВООБРАБАТЫВАЮЩИХ МАШИН НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН //СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ, ТРАДИЦИИ И ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В РАЗВИТИИ АПК. – 2018. – С. 193-196.
5. КОСИМОВ К. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ КРАТНОГО УВЕЛИЧЕНИЯ РЕСУРСА ВОССТАНОВЛЕННЫХ ДЕТАЛЕЙ МАШИН //ТРУДЫ ГОСНИТИ. – 2011. – Т. 108. – С. 260-265 КОСИМОВ К. ОБОСНОВАНИЕ ПОКАЗАТЕЛЕЙ И РЕЖИМОВ ВОССТАНОВЛЕНИЯ ДЕТАЛЕЙ ЭЛЕКТРОКОНТАКТНОЙ ПРИВАРКОЙ ПОРОШКОВЫХ ПОКРЫТИЙ: АВТОРЕФ. ДИСС. КАНД. ТЕХН. НАУК. УЛЬЯНОВСК, 1989. – 1989.